

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 1 беті	

БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ӨЗІНДІК ЖҰМЫСЫНА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Пәннің/модульдің атауы   «Фармацевтикалық гигиена»

Пәннің/модульдің коды   Э 03

Мамандығы   0306000 - Фармация

Біліктілік шифры   0306013

Біліктілік атауы   Фармацевт

Курс   2

Семестр   4

Барлық сағаттардың/кредиттердің жалпы сағат саны 30 сағат

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 2 беті

Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармацевтикалық гигиена» пәнінің жұмыс бағдарламасына (силлабусына) сәйкес әзірленді және кафедра мәжілісінде талқыланды.

Дәрілер технологиясы кафедрасы мәжілісінде қаралды 29 05 2020 ж. (хаттама № 16).

Каф. меңгерушісі, фарм.ғ.д., проф. Сағындықова Б.А.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 3 беті	

1. Тақырыбы 1: Еңбек психологиясының негіздері.

2. Мақсаты: Еңбек психологиясы негіздерінің теориялық материалдарымен таныстыру

3. Тапсырмалар:

1. Еңбек психологиясы ғылыми пән ретінде. Анықтамасы.
2. Кәсіби қызметті психологиялық қамтамасыз ету концепциясы.
3. Еңбек психологиясының әдістері.
4. Еңбек психологиясының негізгі бөлімдері.
5. Кәсіби адаптация. Психологиялық факторлар.

4. Орындау/ бағалау түрі: презентация, тестік тапсырмалар, глоссарий, «Тапсырма» модулінде берілген тапсырмаларды of-line режимінде жеке жұмыс түрінде орындау.

5. Орындау критерийлері: қосымшада

6. Тапсыру мерзімі: 1 апта.

7. Бағалау критерийлері: 1 таблицада көрсетілген

8. Әдебиеттер 1- қосымшада көрсетілген

9. Бақылау:

1. Өзін-өзі кәсіби қалыптастыру.
2. Мамандық дегеніміз не? Мамандықты таңдаудың психологиялық факторлары.
3. Кәсіби сұрыптау. Жіктелуі, әдістері, құрылымы және принциптері.

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 4 беті	

1. Тақырыбы 2: Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы туралы заңы (2002 жылғы 4 желтоқсан N 361-II).

2. Мақсаты: Студенттерді Қ.Р – ның халқының құқықтық, экономикалық және әлеуметтік жағдайының салауаттылығын қамтамасыз етуінің санитарлық – эпидемиологиялық заңдылығын анықтайтын заңмен таныстыру.

3. Тапсырмалар:

1. Қазіргі қолданыстағы заңдағы негізгі түсініктер
2. Халықты санитарлық – эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз етудің міндеттері және қағидалары
3. Халықтың санитарлық – эпидемиологиялық салауаттылығы аймағындағы Қ.Р-ның үкіметінің құзыры
4. Мемлекеттік санитарлық – эпидемиологиялық қадағалауды іске асырушы лауазымды тұлғалар
5. Мемлекеттік санитарлық – эпидемиологиялық нормалау

4. Орындау/ бағалау түрі: тақырыптық альбом, презентация, тестік тапсырмалар, «Тапсырма» модулінде берілген тапсырмаларды of-line режимінде жеке жұмыс түрінде орындау.

5. Орындау критерийлері: қосымшада

6. Тапсыру мерзімі: 1-апта

7. Бағалау критерийлері: 1 таблицада көрсетілген

8. Әдебиеттер 1-қосымшада көрсетілген.

9. Бақылау:

1. Қазіргі қолданыстағы заңдағы негізгі түсініктерге не жатады?
2. Халықтың санитарлық – эпидемиологиялық салауаттылығын қамтамасыз етудің міндеттері мен қағидаларына не жатады?
3. Санитарлық – эпидемиологиялық қызметке кіретін ұйымды атаңыз?
4. Халықтың санитарлық – эпидемиологиялық салауаттылығы аймағындағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарын кім анықтайды?
5. Мемлекеттік санитарлық – эпидемиологиялық бақылау объектілеріне санитарлық – эпидемиологиялық қызметтегі лауазымды тұлғалармен тексеру жүргізу
6. Санитарлық – эпидемиологиялық қызметтегі лауазымды тұлғалардың міндеттері
7. Халықтың санитарлық – эпидемиологиялық салауаттылығы аймағындағы жеке тұлғалардың, жеке кәсіпкерлердің, заңды тұлғалардың құқықтары мен міндеттері

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 5 беті	

1. Тақырыбы 3: Дәріханалар гигиенасы: сақтық және күнделікті санитариялық қадағалау; дәріхана ортасының зиянды факторлары,

2. Мақсаты: Студенттерді дәріхана гигиенасы және қызметкерлердің еңбек гигиенасы талаптарымен таныстыру

3. Тапсырмалар: провизорлар мен фармацевтерге дәріханадағы өндірістік ортаның әртүрлі факторларының әсер ету деңгейін анықтау.

- дәріхана қызметкерлерінің еңбек жағдайын оптималді және түсінікті бағалау әдістерін;
- дәріханадағы еңбектің қолайлы жағдайларын жасау бойынша нормативті құжаттарды қолдану.

4. Орындау/ бағалау түрі: презентация, тестік тапсырмалар, глоссарий, «Тапсырма» модулінде берілген тапсырмаларды of-line режимінде жеке жұмыс түрінде орындау.

5. Орындау критерийлері: қосымшада

6. Тапсыру мерзімі: 2-апта.

7. Бағалау критерийлері: 1 таблицада көрсетілген

8. Әдебиеттер 1-қосымшада көрсетілген

9. Бақылау:

1. Дәріхана қызметкерлерінің кәсіптік аурулары және өндірістік зияндылықтар.
2. Дәрілік препараттар және зиянды химиялық заттардың әсері.
3. Дәріхана қызметкерлерінің аурушандығы.
4. Дәріхананы орналастыруға қойылатын талаптар.
5. Дәріхана үй-жайларына және жабдықтарға қойылатын талаптар.
6. Дәріхана ұйымдары қызметкерлерінің еңбек, тұрмыс және жеке гигиена жағдайларына қойылатын талаптар

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 6 беті	

1. Тақырыбы 4: Дәріхана бөлмелерінде және қоймаларда санитарлық тексеру. Акт құрастыру.

2.Мақсаты: Дәріхана ұйымдардарын санитарлық тексеруді және акт құрастыруды үйрету.

3.Тапсырмалар:

1. Дәріхана ұйымдарындағы құрал – жабдықтарға, жоспарлауға қойылатын гигиеналық талаптар
2. Еңбек гигиенасы және жұмысшылардың жеке гигиенасы
3. Организмнің функциональды жағдайына еңбек процесінің әсері
4. Санитарлық ағарту жұмыстары
5. Акт дұрыс құрастыру

4. Орындау/ бағалау түрі: презентация, тестік тапсырмалар, глоссарий, «Тапсырма» модулінде берілген тапсырмаларды of-line режимінде жеке жұмыс түрінде орындау.

5. Орындау критерийлері: қосымшада көрсетілген

6. Тапсыру мерзімі: 2-апта

7. Бағалау критерийлері: 1 таблицада көрсетілген

8. Әдебиеттер 1- қосымшада көрсетілген

9. Бақылау:

1. Өндірістік ұйымдардағы құрал – жабдықтарға, жоспарлауға қандай гигиеналық талаптар қойылады?
2. Еңбек гигиенасы және жұмысшылардың жеке гигиенасының нормалары
3. Организмнің функциональды жағдайына еңбек процесі қалай әсер етеді?
4. Санитарлық – ағарту жұмыстары қалай жүргізіледі?
5. Актті қалай дұрыс құрастыру қажет?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 7 беті	

1. Тақырыбы 5: Ультракүлгін сәулелердің (УКС) гигиеналық маңызы.

2. Мақсаты: Ультракүлгін сәулелердің (УКС) қайнар көздерін және олардың ағзаға әсерін анықтауды үйрету. УКС қолайсыз әсерлерінен сақтандыру шараларын үйрету.

3. Тапсырмалар:

1. Ультракүлгін сәулелердің (УКС) көздері.
2. Ультракүлгін сәулелердің (УКС) ағзаға әсер ету механизмі.
3. Ультракүлгін сәулелер (УКС) қандай аурулар кезінде қауіпті.
4. Ультракүлгін сәулелену ағзаның қандай зат алмасуын бірінші ретте бұзады.
5. Ультракүлгін сәулелердің (УКС) ағзаға әсерін комплексті бағалау әдістері.
6. Ультракүлгін сәулелерді (УКС) өлшеу үшін қондырғылар.
7. Аурудан сақтандыру шаралары.

4. Орындау/ бағалау түрі: презентация, тестік тапсырмалар және кроссворд құрастыру, глоссарий, «Тапсырма» модулінде берілген тапсырмаларды of-line режимінде жеке жұмыс түрінде орындау.

5. Орындау критерийлері: қосымшада көрсетілген

6. Тапсыру мерзімі: 3-апта.

7. Бағалау критерийлері: 1 таблицада көрсетілген

8. Әдебиеттер 1- қосымшада көрсетілген

9. Бақылау:

1. Ультракүлгін сәулелердің (УКС) көздері.
2. Ультракүлгін сәулелердің (УКС) ағзаға әсер ету механизмі.
3. Ультракүлгін сәулелер (УКС) қандай аурулар кезінде қауіпті.
4. Ультракүлгін сәулелену ағзаның қандай зат алмасуын бірінші ретте бұзады.
5. Ультракүлгін сәулелердің (УКС) ағзаға әсерін комплексті бағалау әдістері.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 8 беті	

1. Тақырыбы 6: Органикалық еріткіштермен жұмыс істеу кезіндегі еңбек гигиенасы.

2. Мақсаты: Студенттерді органикалық еріткіштермен жұмыс істеу кезіндегі еңбек гигиенасымен таныстыру.

3. Тапсырмалар:

1. Органикалық еріткіштердің негізгі сипаттамасы.
2. Органикалық еріткіштердің номенклатурасы.
3. Органикалық еріткіштерді дайындайтын жұмысшылардың денсаулығын бақылау.
4. Органикалық еріткіштермен уланудан сақтану шаралары.
5. Жеке басты қорғау шаралары.

4. Орындау/ бағалау түрі: тақырыптық альбом, презентация, тестік тапсырмалар және кроссворд құрастыру, «Тапсырма» модулінде берілген тапсырмаларды of-line режимінде жеке жұмыс түрінде орындау.

5. Орындау критерийлері: қосымшада көрсетілген

6. Тапсыру мерзімі: 3-апта.

7. Бағалау критерийлері: 1 таблицада көрсетілген

8. Әдебиеттер 1-қосымшада көрсетілген

9. Бақылау:

1. Негізгі өндірістік улардың сипаттамасы. Органикалық еріткіштер.
2. Фармацевтік өндірісте қолданылатын органикалық еріткіштерге қандай заттар жатады?
3. Органикалық еріткіштердің жіктелуі.
4. Органикалық еріткіштерді тасымалдау.
5. Еңбек жағдайын жақсарту бойынша қандай шаралар жүргізіледі?
6. Органикалық еріткіштерді дайындайтын жұмысшылардың денсаулығын қалай бақылайды?
7. Аурудан сақтану бойынша шаралар.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 9 беті	

1. Тақырыбы 7: Гигиеналық регламенттер жасаудың негіздері. ШРЕК және ОБУВ туралы түсінік.

2. Мақсаты: Студенттерді адам денсаулығын сақтау және жақсартуға бағытталған гигиеналық нормативтер, ережелер, іс-шаралар жасаумен және ғылыми негіздермен таныстыру.

3. Тапсырмалар:

- Гигиеналық нормалау;
- Шектеуі рұқсат етілген концентрациялар (ШРЕК);
- Әсер етудің қауіпсіз деңгейлері.
- Гигиеналық нормалардың орындалуын бақылау жүйесін сақтау;
- Нормативтерді орнату және олардың тиімділігін бағалау.

Негізгі гигиеналық нормативтермен танысу.

тәжірибеде нормативтерді қолдану бойынша іс-шаралар дайындауды.

4. Орындау/ бағалау түрі: презентация, тестік тапсырмалар, глоссарий, «Тапсырма» модулінде берілген тапсырмаларды of-line режимінде жеке жұмыс түрінде орындау.

5. Орындау критерийлері: қосымшада көрсетілген

6. Тапсыру мерзімі: 4-апта.

7. Бағалау критерийлері: 1 таблицада көрсетілген

8. Әдебиеттер 1-қосымшада көрсетілген

9. Бақылау:

1. Адам денсаулығына әсер ететін табиғи және жасанды факторлар.
2. Гигиеналық нормативтерді белгілеу принциптері мен кезеңдері.
3. Адам денсаулығын сақтау және жақсартуға бағытталған гигиеналық нормативтер, ережелер, іс-шаралар жасаудың ғылыми негіздері.
4. Нормативтерді, ережелерді және іс-шараларды тәжірибеге енгізу.
5. Санитарлық ситацияларды перспективті болжау.
6. ШРЕК дегеніміз не? Негіздеу. Максимальды реттік ШРЕК.
7. ОБУВ (ориентировочно безопасные уровни воздействия) дегеніміз не?
8. ШРЕК және ОБУВ реттейтін нормативті құжаттар.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 10 беті	

1. Тақырыбы: Сақтық санитарлық қадағалау (ССҚ) және қоршаған ортаны қорғау. Шектік рұқсат етілген тастандылар, рұқсат етілген антропогендік жүктемелер

2. Мақсаты: Профилактикалық жұмыстың жоғарғы, ең тиімді нормасын ұсынатын, еңбек гигиенасы бойынша дәрігердің басым бағыты болып табылатын сақтық санитарлық нормалармен таныстыру.

3. Тапсырмалар:

- Орналастыруда, жобалауда, құрылыста, жаңа және реконструкцияға берілген нысандарды қолданысқа енгізудегі сақтық санитарлық қадағалау
- Нормативті – техникалық құжаттарды (НТК) өңдеудегі, жаңа технологиялық процесстерді енгізудегі сақтық санитарлық қадағалау
- Технологиялық процесстерді ұйымдастыру және өндірістік құрал – жабдықтарға қойылатын гигиеналық талаптар
- Жаңа технологиялық процесстерге, технологияларға, химиялық заттарға, басқа өнімдерге және заңнамалық құжаттарға сатық санитарлық қадағалау

4. Орындау/ бағалау түрі: презентация, тестік тапсырмалар және кроссворд құрастыру, глоссарий, «Тапсырма» модулінде берілген тапсырмаларды of-line режимінде жеке жұмыс түрінде орындау.

5. Орындау критерийлері: қосымшада көрсетілген

6. Тапсыру мерзімі: 4-апта

7. Бағалау критерийлері: 1-таблицада көрсетілген

8. Әдебиеттер 1-қосымшада көрсетілген

9. Бақылау:

1. Қоршаған ортаны қорғау және сақтық санитарлық қадағалау
2. Шектік рұқсат етілген тастандылар қалай нормаланады?
3. Рұқсат етілген антропогендік жүктемелер нормасы қандай?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 11 беті	

1. Тақырып 9: Аралық бақылау.

2. **Мақсаты:** Өткен тақырыптар бойынша материалдарды меңгеру деңгейін тексеру.

3. **Тапсырмалар:** Толық бақылауға БӨЖ және тәжірибелік сабақтарда оқытылған тақырыптар енгізілген.

4. **Орындау/бағалау түрі:** тестілеу, ауызша сұрау, / «Тапсырма» модулінде немесе бейнебақылау қолдану арқылы онлайн режимде ақпараттық платформаларды (Zoom, Webex, Skype және т.б.)

пайдалана отырып жүзеге асырылады.

5. **Орындау критерийлері:** силлабуста көрсетілген.

6. **Тапсыру мерзімі:** 5 - апта

7. **Бағалау критерийлері**

8. **Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген.**

9. Бақылау сұрақтары:

1. Фармацевтикалық гигиенаның бөлімдері.
2. Алдын алу, санитарлы мәдениет, санитарлы жағдай, гигиеналық жағдай, гигиеналық норматив түсініктері, олардың анықтамасы.
3. Санитарлық эпидемиологиялық қызметті ұйымдастыру негіздері.
4. Санитарлық дәрігердің жұмыс формасы мен әдістері.
5. Фармацевттің жұмысында гигиенаның ролі.
6. Еңбек физиологиясы – еңбек гигиенасының бір бөлімі ретінде. Мақсаттары мен міндеттері.
7. Еңбек қызметінің негізгі түрлері.
8. Жұмысқа қабілеттілік және оның жұмыс күні мен апта ішінде динамикасы. Қажу және қалжырау.
9. Еңбек ауырлығы мен қарбаластығы (напряженность) туралы ұғым. Еңбек ауырлығы мен қарбаластығының эргометриялық және физиологиялық критерийлері.
10. Еңбек процесінің факторына байланысты туындайтын аурулар.
11. Еңбек процесін дұрыс емес ұйымдастыруға байланысты туындайтын ауруларды және өндірістік қажулықты алдын-алу бойынша негізгі шаралар.
12. Адам ағзасына атмосфералық қысымның әсері?
13. Ағзаның күндізгі және түнгі уақыттағы жұмысқа қабілеттілігі.
14. Ауаның температурасын, ылғалдылығын және қозғалысын қалай анықтайды?
15. Адам ағзасына жылы және суық ауаның (ыстық климат, суық климат) әсері.
16. Адамның акклиматизациясы бойынша гигиеналық проблемасы.
17. Дәріхана және дәріханалық мекемелердің құрылымдары.
18. Шаруашылық есептегі дәріханалар.
19. Дәріхананың жер теліміне қойылатын гигиеналық талаптар.
20. Дәріхана ішін жобалау және бөлмелерін өңдеу бойынша қойылатын гигиеналық талаптар.
21. Емдеу – профилактикалық дәріханалар категориялары.
22. Дәріханалардың бөлмелерінің сәулеттендіруіне гигиеналық талаптар:
23. Дәріханалардың объектілерін дезинфекциялау тәртібі.
24. Дәріхана қызметкерлерінің еңбектің гигиенасы және жеке гигиенасы.
25. Дәріхана бөлмелерінің тазалығына және тазалауға қойылатын гигиеналық талаптар;
26. Асептикалық блоктың бөлмелеріне және жабдықтарына қойылатын гигиеналық талаптар;
27. Асептикалық блокта жұмыс жасайтын персоналға қойылатын талаптар;
28. Дәріхана бөлмелерін, жабдықтарын және инвентарін тазалықта ұстауға қойылатын гигиеналық талаптар;
29. Микробты ластанумен күресу бойынша гигиеналық және эпидемияға қарсы шаралар;
30. Микробты ластанумен күресудің физикалық және химиялық әдістер;

OÑTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 12 беті	

31. Жасанды жарыққа қойылатын гигиеналық талаптар.
32. Жарықтанудың қайнар көздері.
33. Жұмыс орынның төмен жарықтануы ағзаға қалай әсер етеді?
34. Жұмыс орынның жарықтануы еңбек өнімділігіне қалай әсер етеді?
35. Жарықтануға қойылатын негізгі гигиеналық талаптар.
36. Табиғи жарықтану.
37. Бөлменің табиғи жарығына әсер ететін факторлар.

Тест тапсырмалары

1. Мына аурумен ауыратын адамдарға шулы цехтарда жұмыс істеуге тыйым салынады:
  - A) гипертония
  - B) туберкулез
  - C) дизентерия
  - D) атеросклероз
  - E) жұқпалы сары ауру
2. Шудың адам ағзасына зиянды әсері:
  - A) есту қабілетіне теріс әсер етеді
  - B) көру қабілетіне теріс әсер етеді
  - C) асқорыту жүйесіне теріс әсер етеді
  - D) жылжу мүшелеріне теріс әсер етеді
  - E) дәм сезу қабілетіне теріс әсер етеді
3. Шудың өлшем бірлігі.
  - A) децибелл
  - B) люкс
  - C) вольтметр
  - D) ампер
  - E) сантиметр
4. Дірілдің әсерінен пайда болатын мамандыққа байланысты ауру:
  - A) ангионевроз
  - B) склероз
  - C) туберкулез
  - D) бруцеллез
  - E) бронхит
5. Ауа температурасы ... көрсетіледі.
  - A) Цельсия градусымен
  - B) Реомюра градусымен
  - C) Фаренгт градусымен
  - D) Кельвин градусымен
  - E) мкал/кв.см/мин
6. Адамға төмен атмосфералық қысым ... теріс әсер етеді.
  - A) тауға шыққанда
  - B) кессонды жұмыс кезінде
  - C) сүңгуір жұмыс кезінде
  - D) парашютты спорт кезінде
  - E) шарап ашытқы жерқоймаларда
7. Бөлменің ықшам климатын нормалауды ... бойынша жүргізеді.
  - A) бөлменің тағайындалуы

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 13 беті	

- В) бөлмедегі адам саны
 С) киімнің жылуды сақтағыш қасиеті
 D) бөлменің жарықтың жан- жақты бағыттау
 E) жылыту жүйесі
8. Жасанды жарық көзі:
- А) люминисцентті шам
 B) күн сәулесі
 C) ультракүлгін сәуле
 D) бактерицидті шам
 E) инфрақызыл сәулелер
9. Жарықтану коэффициенті дегеніміз:
- А) терезенің әйнектелген ауданының еденнің ауданына қатынасы
 B) жұмыс орнынан терезенің жоғары жақтауына және қарсы тұрған ғимараттың жоғарғы нүктесіне жүргізілген түзулерден пайда болған бұрыш
 C) жұмыс орнынан терезенің жоғары және төменгі жақтауына жүргізілген түзулерден пайда болған бұрыш
 D) күн сәулесінің тура түсуі
 E) ультракүлгін сәулелендіру
10. Атмосфералық ауаның санитарлық қорғау комплекстік іс әрекетіне жататын?
- А) Архитектуралық-жоспарлық
 B) Экономикалық
 C) Техникалық
 D) Санитарлық техникалық
 E) Апаттық
11. Халық тұратын жердегі атмосфералық ауаның ластану дәрежесінің анықталуы?
- А) ШРЕК көтеру көрсеткіші мен ластау заттың классының қауіптілігіне қарау
 B) Ластау заттардың биологиялық әсерінің қосындылары
 C) ШРЕК көтерілу жиілігі
 D) Өлшеу қорытындысын жүйеге келтіріп әр постқа, затқа және бақылау жылына бөлек көрсетіліп беріледі.
 E) Әр заттың 200 зерттеуінің негізінде беріледі
12. Өндірістің 3 класы санитарлық қорғау аймағын қарастырады?
- А) 2000 м
 B) 1000 м
 C) 500 м
 D) 300 м
 E) 100 м
13. Қышқыл атмосфералық жауын-шашын болуы төмендегі нәрсеге әкеліп соғады?
- А) Архитектуралық құрылыстың бұзылуына
 B) Өсімдіктің фотосинтезбен демалуына кері әсер етеді
 C) Таза судың қышқылдануы, тағам байланысының бұзылуына
 D) Ауыр металдардың тез көтерілуіне, топырақта металдың көтерілуі, ондағы өз-өзін тазалау процесінің бұзылуы
 E) Олар мен алюминидің, литидің және басқа металдардың түсуі өнеркәсіп өндірістерінің аймағы
14. Химиялық заттардың орта тәуліктік ШРЕК сақталуын қамтамасыз етеді?
- А) Алдын ала иіс пайда болуы

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 14 беті	

- Б) Тұрғындардың рефлекторлық реакцияларының пайда болуы
 С) Алдын ала ағзаға кері әсер етуі
 Д) Алдын ала тұрғындардың ағзасына жағымсыз әсерден ластануының ұзақ мерзімде түскен кезі
 Е) Алдын ала химиялық заттардың мөлшерлері қысқа мерзімде жоғарылап тұрғындардың денсаулығына тұрақты әсер етуі
15. Кәсіби уланудың алдын алудың жалпы шаралары - ...
- А) жұмыс орнында ауа құрамындағы зиянды заттардың мөлшерін бақылау.
 Б) өндіріс орнындағы ауаны ультракүлгін сәулесімен сәулелендіру.
 С) өндіріс орындары ауасын жасанды ионизациялау.
 Д) жұмыс орнындағы ауаны жіңішке талшықты синтетикалық сүзгіден өткізу.
 Е) жеке басты қорғау құралдарын пайдалану.
16. Кәсіби улану дегеніміз - ...
- А) өндірістік улардың әсерінен жұмысшыларда жедел немесе созылмалы уланудың туындауы.
 Б) сапасы нашар азық - түліктен туындайтын улану.
 С) құрамында көп мөлшерде кремнийдің қос тотығы бар өндірістік шаңды жұту нәтижесінде пайда болатын улану.
 Д) жағымсыз өндірістік факторлардың нәтижесінде пайда болатын ауру.
 Е) апатты жағдайда кәсіби зияндылықтың әсерінен пайда болатын ауру.
17. Улар ағзаға негізінен ... арқылы түседі.
- А. тыныс алу жолдары
 В. ішкі секреция бездері
 С. көз жасы
 D. тері бездері
 E. бүйрек
18. Улар ағзадан ... арқылы шығады.
- А. тыныс алу
 В. ішкі секреция бездері
 С. көз жасы
 D. тері бездері
 E. бүйрек
19. Жұмыс бөлмесіндегі ауаның құрамындағы аммиактың ШРЕК-сы ... мг/м³-ке тең.
- А. 20
 В. 10
 С. 30
 D. 40
 E. 50
20. Өндірістік бөлмедегі ауаның құрамындағы азот тотығының ШРЕК-сы ... мг/м³ –ке тең.
- А. 5
 В. 10
 С. 15
 D. 20
 E. 15
21. Кәсіби уланудың жалпы алдын алу шаралары - ...

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казakhstanская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 15 беті	

- A. жұмыс бөлмесінің ауасындағы зиянды заттардың мөлшеріне әрдайым бақылау жүргізу.
- B. жеке басты қорғайтын заттарды пайдалану.
- C. жұмыс бөлмесінің ауасын ультракүлгін сәулемен сәулелендіру.
- D. өндірістік бөлменің ауасын жасанды ионизациялау.
- E. жұмыс бөлмесіне жіңішке талшықты синтетикалық сүзгі арқылы ауаны беру.
22. Өндірістік токсикология - бұл ... зерттейтін еңбек гигиенасының бөлімі.
- A. өндірісте қауіпсіз еңбек жағдайларын жасау мақсатында химиялық факторлардың ағзаға әсер етуін
- B. еңбек үрдісінің адам ағзасына әсерін
- C. қоршаған ортаның қолайсыз факторларын
- D. адамның өмір салтына су сапасының әсер етуін
- E. қоршаған ортада адамның өмір сүру жағдайларын
23. Өндірістік технологияның негізгі мәселелері:
- A. улы заттарды гигиеналық нормалау және сараптама жасау, жәнешикізатпен өндірісті гигиеналық стандарттау
- B. адам ағзасына еңбек жағдайларын сандық және сапалық бағалау және еңбек жағдайын сауықтыру аймақтарында гигиеналық нормалауды өңдеу
- C. салауатты өмір салтын іске асыруда нұсқауларды өңдеу
- D. еңбектің максималды жоғары өнімділігіне жеткізу
- E. қоршаған ортада адамның өмір сүру жағдайларын жеңілдететін гигиеналық норма мен ережені өңдеу
24. Адам ағзасына әсер ету сипатына қарай өндірістік улардың жіктелуі:
- A. жалпы улы, канцерогенді, мутагенді
- B. органикалық, бейорганикалық, элементті органикалық
- C. аса жоғары улы, жоғары улы, орта улы, аз улы,
- D. аса жоғары қауіпті, жоғары қауіпті, орта қауіпті, аз қауіпті
- E. тынысалу, асқорыту жүйелеріне, тері жабындыларына әсер етуші
25. Адам ағзасына ену жолдарына қарай өндірістік улардың жіктелуі:
- A. тынысалу, асқорыту жүйелеріне, тері жабындыларына әсер етуші
- B. жалпы улы, канцерогенді, мутагенді
- C. органикалық, бейорганикалық, элементті органикалық
- D. аса жоғары улы, жоғары улы, орта улы, аз улы
- E. аса жоғары қауіпті, жоғары қауіпті, орта қауіпті, аз қауіпті
26. Қосылыстардың химиялық класы бойынша өндірістік уланудың жіктелуі:
- A. органикалық, биоорганикалық, элементті органикалық
- B. жалпы улы, канцерогенді, мутагенді
- C. аса жоғары улы, жоғары улы, орта улы, аз улы
- D. аса жоғары қауіпті, жоғары қауіпті, орта қауіпті, аз қауіпті
- E. тынысалу, асқорыту жүйелеріне, тері жабындыларына әсер етуші
27. Улылық дәрежелеріне қарай өндірістік улардың жіктелуі:
- A. аса жоғары улы, жоғары улы, орта улы, аз улы
- B. жалпы улы, канцерогенді, мутагенді
- C. органикалық, бейорганикалық, элементті органикалық
- D. аса жоғары қауіпті, жоғары қауіпті, орта қауіпті, аз қауіпті
- E. тынысалу, асқорыту жүйелеріне, тері жабындыларына әсер етуші
28. Адам ағзасының әсер ету дәрежесіне қарай өндірістік улардың жіктелуі:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 16 беті	

- A. аса жоғары қауіпті, жоғары қауіпті, орта қауіпті, аз қауіпті
 B. жалпы улы, канцерогенді, мутагенді
 C. органикалық, бейорганикалық, элементті органикалық
 D. аса жоғары улы, жоғары улы, орта улы, аз улы
 E. тынысалу, асқорыту жүйелеріне, тері жабындыларына әсер етуші
29. ... арқылы адам ағзасына газ, бу, аэрозоль түріндегі заттар енеді.
 A. Тыныс алу жолдары
 B. Асқазан – ішек трактісі
 C. Тері
 D. Шырышты қабықтары
 E. Ана сүті
30. Зиянды заттардың қосарланып әсер етуі – бұл ...
 A. бір жол арқылы бірнеше улардың ағзаға түсіп, бір мезгілде әсер етуі.
 B. қосарланып әсер ететін қосынды эффектілігінің феномені.
 C. қосындыға қарағанда әсер ету тиімділігінің күшеюі.
 D. болжамдалғаннан төмен қарапайым қосындының қосарланған эффектісі.
 E. қосынды эффектісі әр удың жеке әсер етуінен ерекшеленбейді.
31. Зиянды заттардың қосарланған аддитивті әсері - бұл ...
 A. қосарланып әсер ететін қосынды эффектілігінің феномені.
 B. қосындыға қарағанда әсер ету тиімділігінің күшеюі.
 C. аз күткендегі қарапайым қосындының қосарланып әсер етуінің тиімділігі.
 D. қосынды эффектісі әр удың жеке әсер етуінен ерекшеленбейді.
 E. ағзаға бір жол арқылы бірнеше улардың түсіп, бір мезгілде әсер етуі.
32. Зиянды заттардың қосарланған потенциалды әсері – бұл ...
 A. қосындыға қарағанда әсер ету тиімділігінің күшеюі.
 B. қосарланып әсер ететін қосынды эффектілігінің феномені.
 C. аз күткендегі қарапайым қосындының қосарланып әсер етуінің тиімділігі.
 D. қосынды эффектісі әр удың жеке әсер етуінен ерекшеленбейді.
 E. ағзаға бір жол арқылы бірнеше улардың түсіп, бір мезгілде әсер етуі.
33. Зиянды заттардың қосарланған антогонистік әсері – бұл ...
 A. аз күткендегі қарапайым қосындының қосарланып әсер етуінің тиімділігі.
 B. қосарланып әсер ететін қосынды эффектілігінің феномені.
 C. қосындыға қарағанда әсер ету тиімділігінің күшеюі.
 D. қосынды эффектісі әр удың жеке әсер етуінен ерекшеленбейді.
 E. ағзаға бір жол арқылы бірнеше улардың түсіп, бір мезгілде әсер етуі.
34. Зиянды заттардың қосарланған тәуелсіз әсері – бұл ...
 A. қосынды эффектісі әр удың жеке әсер етуінен ерекшеленбейді.
 B. қосарланып әсер ететін қосынды эффектілігінің феномені.
 C. қосындыға қарағанда әсер ету тиімділігінің күшеюі.
 D. аз күткендегі қарапайым қосындының қосарланып әсер етуінің тиімділігі.
 E. ағзаға бір жол арқылы бірнеше улардың түсіп, бір мезгілде әсер етуі.
35. Жедел мамандық улану – бұл ...
 A. жұмысшыға зиянды заттардың бір рет /бір жұмыс сменасында/ әсер етуінен туындайтын ауру.
 B. зиянды заттардың аз концентрациясының жүйелі ұзақ әсер етуін кейін дамиды ауру.
 C. өндіріс жағдайында зиянды фактордың әсерінен дамиды және бекітілген тәртіпке нақтыланған ауру.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 17 беті	

- D. тағамдағы зиянды өнімдердің пайдалануымен шақырылған ауру.
 E. кремний қос тотығының көп мөлшері бар өндірістік шанды жұту нәтижесінде дамитын ауру.
- 36 Созылмалы мамандық улану – дегеніміз ...
- A. зиянды заттардың аз концентрациясының жүйелі ұзақ әсер етуін кейін дамитын ауру.
 B. жұмысшыға зиянды заттардың бір рет әсер етуінен кейін туындайтын ауру.
 C. өндіріс жағдайында зиянды фактордың әсерінен дамитын және бекітілген тәртіпке нақтыланған ауру.
 D. тағамдағы зиянды өнімдердің пайдалануымен шақырылған ауру.
 E. кремний қос тотығының көп мөлшері бар өндірістік шанды жұту нәтижесінде дамитын ауру.
- 37 Ағзада улардың жинақталуының түрлері:
- A. материалды және функционалды
 B. материалды және нақты
 C. функционалды және потенциалды
 D. потенциалды және нақты
 E. нақты және функционалды
- 38 Улы заттардан ағзаны қорғаудың технологиялық шараларына ... жатады.
- A. өндірісті автоматизациялау
 B. өндірістік зиянды заттарды нормалау
 C. техникалық қауіпсіздікті сақтау
 D. жұмысшылар арасында медициналық тексеру жүргізу
 E. жұмысқа жасы 40-45-тен жоғары адамдарды қабылдамау
- 39 Өндірістік уланулардың алдын алудың жалпы шараларына ... жатады.
- A. жұмыс алаңындағы ауадағы зиянды заттардың құрамын жүйелі бақылау
 B. жеке қорғану әдістері
 C. өндірістік алаң ауасының ультракүлгін сәулеленуі
 D. өндірістік алаң ауасын жасанды ионизациялау
 E. ауаның жіңішке толқынды синтетикалық сүзгіштерінен өтіп, жұмыс алаңына тазартылып енуі
- 40 Есту ағзасын қорғау үшін ... қолданылады.
- A. наушниктер
 B. респиратор және противогаздар
 C. каскалар
 D. арнайы киім
 E. паста мен кремдер

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 18 беті	

1. Тақырыбы 10: Пестицидтер мен биопрепараттарды қолданудағы еңбек гигиенасы.

2. Мақсаты: пестицидтер мен биопрепараттарды қолдану кезіндегі еңбек жағдайына гигиеналық сипаттама беру.

3. Тапсырмалар:

- пестицидтер және олардың қасиеттері;
- пестицидтердің жіктелуі;
- биопрепараттар және олардың түрлері;
- пестицидтер мен биопрепараттарды медицина және фармацевтикада қолдану.
- еңбек жағдайында сауықтыру бойынша шараларды жүргізу;

4. Орындау/ бағалау түрі: презентация, тестік тапсырмалар, глоссарий, «Тапсырма» модулінде берілген тапсырмаларды of-line режимінде жеке жұмыс түрінде орындау.

5. Орындау критерийлері: қосымшада көрсетілген

6. Тапсыру мерзімі: 6-апта

7. Бағалау критерийлері: 1-таблицада көрсетілген

8. Әдебиеттер 1-қосымшада көрсетілген

9. Бақылау:

1. Пестицидтер дегеніміз не? Олардың қасиеттері және негізгі сипаттамалары.
2. Пестицидтердің жіктелуі. Пестицидтерді тасымалдау.
3. Пестицидтер ерітіндісін дайындау.
4. Еңбек жағдайын сауықтыру бойынша қандай шаралар жүргізіледі?
5. Биопрепараттар өндірісінде жұмысшылардың денсаулығын бағалау.
6. Ауруды алдын алу шаралары.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 19 беті	

1. Тақырыбы 11: Жұмыс орнында эргономика негіздерін ұйымдастыру.

2. Мақсаты: Студенттерді жұмыс орнын ұйымдастыру және еңбек жағдайының үйлесімді негіздерімен таныстыру.

3. Тапсырмалар:

- Еңбек туралы негізгі құқықтық құжаттарды.
- Гигиена және қауіпсіздік талаптарына жауап беретін еңбек жағдайлары.
- Әрбір жұмыс орнында еңбек қауіпсіздігінің үйлесімді жағдайларын ұйымдастыру.
- Қызметкерлерді жекелік немесе ұжымдық қорғау құралдарымен қамтамасыз ету.
- Жұмыс орындағы зиянды және қауіпті өндірістік факторлары
- Әрбір жұмыс орнындағы еңбек қауіпсіздігі.

4. Орындау/ бағалау түрі: презентация, тестік тапсырмалар, глоссарий, «Тапсырма» модулінде берілген тапсырмаларды of-line режимінде жеке жұмыс түрінде орындау.

5. Орындау критерийлері: қосымшада көрсетілген

6. Тапсыру мерзімі: 6-апта.

7. Бағалау критерийлері: 1 таблицада көрсетілген

8. Әдебиеттер 1-қосымшада көрсетілген

9. Бақылау:

1. Фармацевтік қызмет саласын атаңыз.
2. Өндірістік жарақатты, кәсіптік ауруды немесе жұмысқа қабілеттілікті төмендететін жұмыс орындарын көрсетіңіз.
3. Жұмысқа қабілеттілікті төмендететін факторларды атаңыз.
4. Жұмысқа қабілеттілікті жоғарлату бойынша шаралар мен әдістерді атаңыз.
5. Жекелік немесе ұжымдық қорғау құралдардың еңбек қауіпсіздігінің бірі ретінде.
6. Қандай алдын-алу шаралар жүргізіледі?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 20 беті	

1. Тақырыбы 12: Егде жас тобындағылардың еңбек гигиенасының негіздері. Зейнеткерлердің еңбегін реттеу.

2. Мақсаты: Студенттерді зейнет жастағы тұлғалар үшін жұмыс орнын және еңбек жағдайларын үйлесімді ұйымдастыру негіздерімен таныстыру.

3. Тапсырмалар:

- егде жастағы тұлғалардың ағзасының анатомия-физиологиялық ерекшеліктері;
- еңбек туралы құқықты құжаттардың негіздері;
- ҚР «Еңбек туралы» заңы;
- гигиена және қауіпсіздік талаптарына жауап беретін еңбек жағдайлары;
- ҚР «Еңбекті қорғау және қауіпсіздігі» туралы заңы.
- Әрбір жұмыс орнындағы еңбек қауіпсіздігінің ұтымды шарттарын ұйымдастыру.
- Қызметкерлерді жекелік немесе ұжымдық қорғау құралдарымен қамтамасыз ету.
- Егде жастағы тұлғаларға арналған гигиеналық және қауіпсіздік талаптарына жауап беретін еңбек жағдайларымен танысу.
- Жұмыс орынның қауіпті және зиянды факторлары.
- Егде жастағы тұлғалар тобы үшін жіберілетін жүктемелермен.
- Зейнеткерлердің медициналық бақылау ұйымдастыруын бағалау.
- Зейнеткерлердің еңбек жағдайларын жақсарту бойынша шаралар жасау.

4. Орындау/ бағалау түрі: презентация, тестік тапсырмалар, глоссарий, «Тапсырма» модулінде берілген тапсырмаларды of-line режимінде жеке жұмыс түрінде орындау.

5. Орындау критерийлері: қосымшада көрсетілген

6. Тапсыру мерзімі: 7-апта.

7. Бағалау критерийлері: 1 таблицада көрсетілген

8. Әдебиеттер 1- қосымшада көрсетілген

8. Бақылау:

1. Егде жастағы тұлғалардың ағзасының анатомия-физиологиялық ерекшеліктерін атаңыз.
2. ҚР «Еңбек туралы» заңы егде жастағы тұлғалардың жұмысын қалай реттейді.
3. Жұмыс істейтін зейнеткерлер үшін еңбекті қорғау және қауіпсіздік жағдайларын жасау ерекшеліктері.
4. Зейнеткерлердің кәсіби аурушандығын алдын алу бойынша қандай шаралар жүргізіледі.
5. Егде жастағы тұлғалардың еңбегін қорғауды жетілдіру әдістері.
6. Сауықтыру бойынша шаралар.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 21 беті	

1. Тақырыбы 13: Әйелдердің еңбек гигиенасы.

2. Мақсаты: Студенттерді әйелдердің еңбек гигиенасы ерекшеліктерімен таныстыру.

3. Тапсырмалар:

- әйел ағзасының анатомдық-физиологиялық ерекшеліктері;
- «ҚР еңбек туралы» заңы;
- «Еңбек қауіпсіздігі және қорғау» ҚР заңы.
- әйелдер үшін оптималды еңбек жағдайларын шынайы жағдайда жасау;
- әйелдер еңбегін қорғауды жетілдіру;
- әйелдер еңбегін сауықтыру бойынша шаралар жүргізу.
- әйелдер үшін жіберілетін шектеулі жүктемелермен танысу.
- әйелдердің медициналық байқауын ұйымдастыруға баға беру.
- әйелдердің еңбек жағдайын жақсарту бойынша шаралар жасау.

4. Орындау/ бағалау түрі: презентация, тестік тапсырмалар, глоссарий, «Тапсырма» модулінде берілген тапсырмаларды of-line режимінде жеке жұмыс түрінде орындау.

5. Орындау критерийлері: қосымшада көрсетілген

6. Тапсыру мерзімі: 8-апта.

7. Бағалау критерийлері: 1 таблицада көрсетілген

8. Әдебиеттер 1-қосымшада көрсетілген

9. Бақылау:

1. Әйел ағзасының ерекшеліктері.
2. Әйелдердің еңбек тәртібінің ерекшеліктері.
3. Өндірістің қанағатсыз жағдайында туындайтын гинекологиялық аурулар.
4. Әйелдердің еңбек жағдайын жақсарту бойынша шаралар.
5. Әйелдерді сауықтыру.
6. Әйелдер үшін жіберілетін шектеулі жүктемелер.
7. Әйелдер еңбегі тыйым салынған өндірістің, кәсіптің және ауыр, зиянды еңбек жағдайларының тізімі.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 22 беті	

1. Тақырыбы 14: Видеотерминалдармен жұмыс істеу кезіндегі еңбек гигиенасы.

2. Мақсаты: Студенттерді видеотерминалдармен жұмыс істеу кезіндегі еңбек гигиенасымен таныстыру.

3. Тапсырмалар:

- видеотерминалдар және олардың түрлері;
- видеотерминалдардың ағзаға әсері.
- видеотерминалдармен жұмыс істеу кезіндегі қорғау шаралары;
- әр түрлі видеотерминалдардың қауіптілігін бағалау;
- видеотерминалдармен жұмыс істеу.
- видеотерминалдардың негізгі техникалық сипаттамасы.
- жұмысшылар үшін видеотерминалдардың қауіптігі дәрежесі.
- видеотерминалдармен жұмыс істеу кезіндегі өндірістік-кәсіптік факторларын бағалау.

4. Орындау/ бағалау түрі: презентация, тестік тапсырмалар, глоссарий, «Тапсырма» модулінде берілген тапсырмаларды of-line режимінде жеке жұмыс түрінде орындау.

5. Орындау критерийлері: қосымшада көрсетілген

6. Тапсыру мерзімдері: 9 - апта

7. Бағалау критерийлері: 1 таблицада көрсетілген

8. Әдебиеттер 1- қосымшада көрсетілген

9. Бақылау:

1. Видеотерминалдардың анықтамасы және түрлері.
2. Видеотерминалдардың ағзаға әсері.
3. Видеотерминалдардың иондаушы және енуші қауіптілігін бағалау.
4. Ағзаның жеке сезімталдығының сипаттамасы. Тіннің және мүшенің радиосезімталдығы.
5. Видеотерминалдармен жұмыс істеу принциптері.
6. Сақтық шаралары қалай жүргізіледі?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 23 беті

1. Тақырыбы 15: Қазақстанда GMP ережелерін ендіру жолдары.

2. Мақсаты: Студенттерде ғылыми және практикалық есептерді шешуде шығармашылық еңбекпен өздігінен айналысу дағдысын қалыптастыру.

3. Тапсырмалар: тақырыпты меңгеру кезінде әдебиетпен және электрондық қормен жұмыс істеу және келесі сұрақтарға көңіл бөлінуі тиіс:

- дәрілік құралдардың тиісті өндірістік тәжірибесінің принциптері;
- дәрілік құралдар өндірісі үшін бөлмелер мен қондырғылар;
- стерильді дәрілік түрлер өндірісіне қойылатын талаптар.

4. Орындау/ бағалау түрі: презентация, тестік тапсырмалар, глоссарий, «Тапсырма» модулінде берілген тапсырмаларды of-line режимінде жеке жұмыс түрінде орындау.

5. Орындау критерийлері:

6. Тапсыру мерзімдері: 9-апта

7. Бағалау критерийлері: 1 таблицада көрсетілген

8. Әдебиеттер 1- қосымшада көрсетілген.

9. Бақылау:

1. Дәрілік құралдардың тиісті өндірістік тәжірибесінің принциптерін атаңыздар?;
2. GMP бойынша бөлмелер мен қондырғыларға қандай талаптар қойылады? ;
3. GMP бойынша тазалық кластары.
4. Негізгі терминдері.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 24 беті	

2. Тақырып 15: Аралық бақылау.

2. Мақсаты: Өткен тақырыптар бойынша материалдарды меңгеру деңгейін тексеру.

3. Тапсырмалар: Толық бақылауға БӨЖ және тәжірибелік сабақтарда оқытылған тақырыптар енгізілген.

4. Орындау/бағалау түрі: тестілеу, ауызша сұрау, / «Тапсырма» модулінде немесе бейнебақылау қолдану арқылы онлайн режимде ақпараттық платформаларды (Zoom, Webex, Skype және т.б.)

пайдалана отырып жүзеге асырылады.

5. Орындау критерийлері: силлабуста көрсетілген.

6. Тапсыру мерзімі: 10 - апта

7. Бағалау критерийлері

8. Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген.

9. Бақылау сұрақтары:

38. Төтенше жағдай кезіндегі қауіпті және зиянды факторлар.

39. Ауа ортасының тазалығына қойылатын жалпы гигиеналық талаптар.

40. Ауа ортасының химиялық заттармен ластануының гигиеналық мағынасы.

41. Белгіленуі әр түрлі бөлмелердегі ауаның химиялық ластануының көрсеткіштері.

42. Ауадағы оттегі концентрациясын анықтау нормативтері.

43. Ауаның ластануын төмендету үшін вентиляцияны қолдану.

44. Ауаның ластануын анықтау үшін қолданылатын аспаптар. Газоанализаторлар.

45. Адам өмірінде су факторының рөлі.

46. Судың физиологиялық маңызы.

47. GMP талаптары бойынша қолданылатын құжаттар.

48. Құжаттарды сақтау ережелері.

49. Дәрілік препараттарды орамдау ережелері бойынша нұсқаулар.

50. Талдау жүргізу ережелері.

51. Квалификация және валидация.

52. Бақылауға және архивке арналған үлгілер.

53. ШБ-1 респираторы.

54. Түтікті (шлангты) газтұтқыш.

55. Шаңға қарсы респиратор.

56. Антифондар мен шуға қарсы құралдар.

57. «Вуаль» немесе «чадра» типті бет берделер.

58. Қолғаптардың типтері: поливинилхлоридті және латексті.

59. Персоналға арналған киімнің дизайн ерекшелігі.

60. Асептикалық бөлмелерде жұмыс жасауға арналған киім жиынтығы.

61. Таза бөлмелерді стандарттау негізі;

62. Таза бөлмелердің мониторингі және талдау;

63. Таза бөлмелер арасындағы ауа ағынын бақылау;

64. Таза бөлмелерге арналған персоналдың киімі;

65. Таза бөлмелердің проектилеу және құрылысы.

66. GPP стандарты туралы жалпы түсінікті;

67. GPP стандартының бөлімдерін.

68. GPP стандартының негізгі принциптері мен негізін;

69. Дәрілік препараттарды сақтау және тасымалдануын;

70. Персоналға қойылатын талаптарды;

71. Стандартты операциялық процедуралар

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 25 беті	

72. Дәріханалық практиканың сапасын қамтамасыз ету жүйесі.
 73. GPP стандартының Қазақстан Республикасына ендіру жағдайы.

Тест тапсырмалары

1. Шудан жеке басты қорғау үшін... қажет.
  - A. антифондарды қолдану
  - B. шулы технологиялық операцияларды шусызға ауыстыру
  - C. дыбысты оқшаулайтын заттарды қолдану
  - D. акустикалық экрандарды қолдану
  - E. шуы көп бөлмелерде акустикалық әрлеу жұмыстарын жүргізу
2. Адамның денесін өндірістік факторлардан қорғау үшін ... қолданылады.
  - A) арнайы киім
  - B) паста мен кремдер
  - C) респиратор және противогаздар
  - Г) каскалар
  - Д) наушниктер
3. Басты қорғау үшін ... қолданылады.
  - A. каскалар
  - B. арнайы киім
  - C. паста мен кремдер
  - D. респиратор және противогаздар
  - E. наушниктер
4. Тыныс алу жолдарын қорғау үшін ... қолданылады.
  - A) респиратор және противогаздар+
  - B) каскалар
  - C) арнайы киім
  - Г) паста мен кремдер
  - Д) наушниктер
5. Зауыттық өндірісте дайын өнімді шығару үшін қолданылады:
  - A) өндірістік регламентпен;
  - B) өндірістік -тәжірибелік регламентпен;
  - C) лабораториялық регламентпен;
  - Г) іске қосу регламенті;
  - Д) уақытша фармакопоялық мақала.
6. Материалдық балансты құрастырады:
  - A) дайын өнім шығымының пайызын анықтау;
  - B) өндірістің рентабельділігін анықтау;
  - C) технологиялық шығынның пайызын анықтау;
  - Г) технологиялық процестің дұрыс ұйымдастырылғанын бағалау;
  - Д) технологиялық процесте ақаулардың анықталуы.
7. Дәрілік түр өндірісі рентабельдірек болады:
  - A) технологиялық шығым аз болса;
  - B) шығын коэффициенті үлкен болған сайын;
  - C) технологиялық шығын үлкен болған сайын;
  - Г) шығын нормалары үлкен болған сайын;
  - Д) технологиялық шығын аз болған сайын;
8. Технологиялық саты дегеніміз:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 26 беті	

- А) бір немесе бірнеше операциядан тұратын, нәтижесінде жартылай фабрикат алынатын өндірістік процестің бөлімі;
 Б) дәл дозалауды қамтамасыз ету үшін ұнтақ тәрізді заттардың қоспада біртегіс таралу процесі;
 В) толық өндірістік процесс;
 Г) аралық өнім алу үшін машинамен, аппаратпен немесе адамның қатысуымен бір рет орындалған өндірістік процестің бөлімі;
 Д) қалдықтарды (отходы) қайта өңдеу, қоқтықтарды (отбросы) утилизациялау және желдеткіштік (вентиляциондық) қоқыстарды (выброс) қайта өңдеу процесі;
9. Технологиялық операция дегеніміз:
 А) дәл дозалауды қамтамасыз ету үшін ұнтақ тәрізді заттардың қоспада біртегіс таралу процесі;
 Б) нәтижесінде НТҚ талаптарына жауап беретін өнім алынатын толық өндірістік процесс;
 В) бір немесе бірнеше операциядан тұратын нәтижесінде жартылай фабрикат алынатын өндірістік процесс;
 Г) аралық өнім алу үшін машинамен, аппаратпен немесе адамның қатысуымен бір рет орындалған өндірістік процестің бөлімі;
 Д) қалдықтарды (отходы) қайта өңдеу, қоқтықтарды (отбросы) утилизациялау және желдеткіштік (вентиляциондық) қоқыстарды (выброс) қайта өңдеу процесі.
10. Техникалық регламент, бұл:
 А орта бизнес объектілеріне қойылатын міндетті талаптарды бекітетін құжат
 В техникалық реттеуге қойылатын міндетті талаптарды бекітетін құжат
 С шағын бизнес объектілеріне қойылатын міндетті талаптарды бекітетін құжат
 Д жылжымайтын мүлікке қойылатын міндетті талаптарды бекітетін құжат
 Е мемлекеттік бақылау объектілеріне қойылатын міндетті талаптарды бекітетін құжат
11. Дәрілік құралдардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудің негізгі принципі:
 А науқастың жасына сәйкес дәрілік құралдарды қолдану
 В денсаулық охрانا және медициналық көмек
 С дәрілік құралдарды белгіленуіне сәйкес қолдану
 Д тұтынушылардың құқығын қорғау
 Е дәрілік құралды босату кезінде рецептің бар болуы
12. Дәрілік құралдарды стандарттау нәтижелері ... көрсетіледі.
 А фармакопеялық мақалаларда
 В реестрлерде
 С келісімде
 Д басылымдарда
 Е ғылыми мақалаларда
13. Дәрілік құралдарды сертификаттау дегеніміз ...
 А сәйкестігін бағалау
 В дәрілік құралдардың ҚР заңды талаптарына сәйкестігін бекіту
 С дәрілік құралдардың уақыт талаптарына сәйкестігін бекіту
 Д дәрілік құралдардың МФ X, XI басылымы талаптарына сәйкестігін бекіту
 Е сәйкестігін бекіту
14. Мемлекеттік теркеуге алынады:
 А ескі дәрілік құралдар
 В тізімнен шыққан дәрілік құралдар
 С сақтау уақыты өткен дәрілік құралдар

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 27 беті	

- Д жаңа дәрілік құралдар
 Е тіркелмеген дәрілік құралдар
15. Фармацевтік қызметтің құқықтық негіздері ... заңында берілген.
- А) «Жарнама туралы»
 Б) «Бағалы құжаттар нарығы туралы»
 В) «Дәрілік құралдар туралы»
 Г) «Өнімді сертификаттау және көрсету қызметі туралы»
 Д) «Тұтынушының құқығын қорғау туралы»
16. Дәріхананың негізгі міндеттері:
- А) ЕПМ және тұрғындарды дәрілік заттар мен медицинада қолданылатын құралдармен қамтамасыз ету.
 Б) дәріханада дайындалатын дәрілердің сапасын бақылау.
 В) дәрігердің рецепті бойынша дәрі жасау.
 Г) жаңа дәрілік құралдар бойынша дәрігерлерге және тұрғындарға ақпарат беру.
 Д) дәрігердің рецепті бойынша және рецептсіз дәрілік құралдарды босату.
17. Дәрілік құралдарды бөлшектеп саудалаудың ерекшеліктері:
- А) дәріхана ұйымында қажетті дәрілік құралдардың минимумының болуы
 Б) дәрілік құралдарды қолдануға дайын түрінде босату
 В) тұтынушы құқығын қорғау туралы заңын сақтау
 Г) міндетті түрде дәрілік құралдар мемлекеттік тіркелген болуы
 Д) ішкі тәртіп ережелерін сақтау
18. Қабылдау бақылауында ... тексеріледі.
- А) дәрілік құралдардың сапасын растайтын өндірушінің сапалық сертификатын және басқа құжаттардың болуы
 Б) есептеу құжаттарының дұрыс толтырылуы
 В) салмақ және орын мөлшері
 Г) түсетін дәрілік құралдардың «Сипаттамасы», «Орамасы», «Маркировкасы» көрсеткіштеріне сәйкестігі
 Д) қосымша құжатта көрсетілген ораманың сәйкестігі
19. Рецептті фармацевтік экспертирудің негізгі мақсаты:
- А) рецептті тіркеу және безендіру
 Б) рецепт жазған тұлғаның құқықтылығын анықтау
 В) рецептің жарамдылық мерзімін белгілеу
 Г) дәрінің құнын анықтау
 Д) рецепт үлгісінің сәйкестігін, рецептің негізгі және қосымша реквизиттерін анықтау
20. Фармацевтік қызметпен айналысу құқығына лицензия алу үшін, заңды тұлғада ... болуы қажет.
- А) фармацевтік білімі бар қызметкерлер
 Б) қажетті құрал жабдықтар
 В) дәрілік құралдарды жеткізу келісім шарты
 Г) мемлекеттік тіркеу туралы куәлігі
 Д) санитарлық және өртке қарсы нормаларына сәйкес бөлмесі
21. Дәріхана бөлмелерінің құрамын және көлемін жоспарлау, жобалау ... негізделген.
- А) жоғары тұрған ұйымның нұсқауымен
 Б) дәріхананың штаттық қызметкерлер санына

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 28 беті	

- В) өндірістік қызметі мен жұмыс көлеміне
 Г) дәріхана басшысының өкіміне
 Д) өнім ассортиментіне
22. ... – тауар айналымның көтерме сауда буынына жатады.
 А) өндірістер
 Б) дәріхана қоймасы
 В) дистрибьютерлік фирмалар
 Г) көтерме сауда кәсіпорындар
 Д) фармацевтік өнімнің кіші көтерме саудасымен айналысатын фирмалар
23. Дәріханада заттық сандық тіркеуді ... жүргізеді.
 А) материалды жауапты тұлға
 Б) дәріхана басшысы
 В) есепші
 Г) кассир
 Д) фармацевт
24. Үлкен көлемді өзіндік рецептурасы бар дәріханаларда ... дайындау үшін жұмыс орны ұйымдастырылады.
 А) асептикалық жағдайда дайындалмайтын дәрілерді
 Б) ұнтақтар және пилюлялар
 В) сыртқа қолданылатын сұйық дәрілік түрлер және жағар майлар
 Г) ішке қолданылатын сұйық дәрілік түрлер
 Д) асептикалық жағдайда дайындалатын дәрілерді
25. Рецепт жазуға құқығы бар:
 А) науқас қабылдайтын акушер
 Б) провизор
 В) науқас қабылдайтын фельдшер
 Г) дәрігер
 Д) тіс дәрігері
26. Дәріхана ұйымының негізгі міндетіне ... жатады.
 А) дәрігердің рецепті бойынша және рецептсіз дәрілерді босату
 Б) дәріханада дайындалған дәрілердің сапасын бақылау
 В) дәрігердің рецептімен дәрі дайындау
 Г) дәрігерлер мен тұрғындарға жаңа дәрілік құралдар туралы хабарлау
 Д) ЕПМ және тұрғындарды дәрілік құралдармен қамтамасыз ету
27. Дәріхана қоймасының қызметін ұйымдастыру үшін ... бөлмелер қажет.
 А) қосалқы
 Б) оперативті
 В) әкімшілік
 Г) көмекші
 Д) негізгі өндірістік
28. ... – дәріханада асептикалық жағдайда дайындалады.
 А) инфузиялық және шаншуға арналған ерітінділер
 Б) ұнтақтар
 В) концентраттар және жартылай фабрикаттар
 Г) құрамында есірткі және психотропты заттары бар дәрілер
 Д) дәріхана ішілік дайындамалар

O'NTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 29 беті	

29. “Дәріхана ұйымдарын орналастыру, жабдықтау және пайдалану санитарлық ережелері мен нормалары” бұйрығы бойынша ... санитарлық талаптар қойылады.
- А) рецептсіз босатылатын дәрілер номенклатурасына
 Б) дәріхана штатына
 В) дәріхана бөлмелері мен құрал жабдықтарға
 Г) дәрілерді асептикалық жағдайда дайындауға
 Д) сауда бөліміне
30. ... тұрғындарға дәрілерді рецептпен босату құқығы бар.
- А) дәріхана пункті
 Б) көтерме сауда жасайтын мекемелер
 В) дәріхана киоскілері
 Г) тұрғындарға қызмет ететін дәріханалар
 Д) ЕПМ дәріханалары
31. «Фармация бакалаврының кәсіби қызметінің түрлері:
- А) экономикалық, заңдылық
 Б) емдеу, егу
 В) қоғамдық, қаржылық
 Г) ұйымдастыру-басқарушылық, өндірістік
 Д) білім беру, емдеу
32. Стандарттау дегеніміз - . . .
- А) белгілі бір саладағы қызметті реттеу мақсатындағы ережелерді анықтау және қолдану.
 Б) бұйымдардың сапасын анықтау.
 В) эталондармен салыстыру.
 Г) титранттармен салыстыру.
 Д) пайдалану мерзімін анықтау.\
33. Нормативті-техникалық құжаттар:
- А) бұйрықтар, заңдар, қаулылар
 Б) тауарлар қозғалысының барлық құжаттары
 В) кез-келген категориядағы стандарттар
 Г) есеп беру құжаттары
 Д) ассортименттік құжаттар
34. Мемлекеттік фармакопея ... сапасын регламенттейді.
- А) санитария және гигиена заттарының
 Б) дәрілік құралдардың
 В) емдік тағамдардың
 Г) байлап тану материалдарын
 Д) таралардың
35. Өнімнің сапасына талап қоятын официналды мемлекеттік құжаттың аты:
- А) стандарт
 Б) лицензия
 В) сертификат
 Г) ассортимент
 Д) жіктелу
36. Дәрілік құралдардың экспертизасының ұлттық орталығының негізгі міндеттері:
- А) дәрілік құралдардың сапасын және қауіпсіздігін қамтамасыз ету

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 30 беті	

- Б) дәріхана қызметін басқару
 В) кредитті ресурстарды рационалды қолдануды қамтамасыз ету
 Г) негізгі қажетті дәрілердің талабын болжау
 Д) дәріхана тауарының ассортиментін және медициналық техниканы жеткізу
37. Дәріханада дайындалған дәрілердің сапасын бақылауды ҚР ДСМ . . . бұйрығы регламенттейді.
 А) № 289
 Б) № 636
 В) № 634
 Г) № 238
 Д) № 732
38. Дәріханадағы дәрілік құралдардың сапасын бақылауды . . . қамтамасыз етеді.
 А) аккредитталған бақылау – аналитикалық, сынау және басқада зертханалар
 Б) бақылау – аналитикалық зертханалар
 В) дәрілік құралдардың сапасын бақылау бойынша мемлекеттік бөлімдері
 Г) фармакологиялық және фармакопоялық комитеттер
 Д) фармацевт-технолог
39. ҚР «Стандарттау және сертификаттау туралы заңы ... бекітеді.
 А) стандарттаудың және сертификаттаудың құқықтық, экономикалық және әлеуметтік негідерінің мемлекеттік жүйесін
 Б) аккредитталған бақылау – аналитикалық зертханалар ережелерін
 В) дәрілік құралдарды өндірушілердің құқықтары мен міндеттерін
 Г) дәрілік құралдарды жасаудың (өндірудің) және босатудың құқықтық және экономикалық аспектілері
 Д) ҚР фармацевтикалық қызметтері бойынша заңды актілері
40. ҚР-ң дәрілік заттар туралы заңы . . . реттейді.
 А) дәрілік заттардың дайындалуын
 Б) фармацевтикалық лицензиялау қызметі
 В) дәрілік заттардың әртүрлі нышандарының классификациясын
 Г) дәрілік заттар айналымындағы, медициналық техника мен медициналық бұйымды белгілеудегі қоғамдық қарым-қатынастарды
 Д) дәріханалық ұйымдардағы дәрілік заттардың номенклатурасын

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 31 беті	

Қосымша 1

№	Бақылау түрі	Баға	Бағалау критерийлері
1	Презентация	Өте жақсы бағасы A (4,0; 95-100%) A- (3,67; 90-94%) сәйкес	Презентация өз бетінше 20-дан кем емес слайдты қолданылып, белгіленген уақытында орындалған. 5-тен кем емес әдебиеттерді қолданылған. Слайдтар мазмұнды және ықшамды. Қорғау кезінде автор тақырап бойынша терең білім көрсетті. Талқылау кезінде сұрақтарға дұрыс жауап берді
		Жақсы бағасы B+ (3,33; 85-89%) B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%) C+ (2,33; 70-74%) сәйкес	Презентация өз бетінше 20-дан кем емес слайдты қолданылып, белгіленген уақытында орындалған. 5-тен кем емес әдебиеттерді қолданылған. Слайдтар мазмұнды және ықшамды. Қорғау кезінде автор тақырап бойынша жақсы білім көрсетті. Талқылау кезінде сұрақтарға дұрыс жауап беріп, принципіалды емес қателіктер жіберді, оны өзі дұрыстады.
		Қанағаттанарлық бағасы C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,33; 55-59%) D (1,0; 50-54%) сәйкес	Презентация өз бетінше 20-дан кем емес слайдты қолданылып, белгіленген уақытында орындалған. 5-тен кем емес әдебиеттерді қолданылған. Слайдтар мазмұнды емес. Сұрақтарға жауап беру кезінде принципіалды қателіктер жіберді.
		Қанағаттанарлықсыз бағасы FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%) сәйкес	Презентация өз бетінше 20-дан кем слайдты қолданылып, белгіленген уақыттан кеш орындалған. 5-тен кем әдебиеттерді қолданылған. Слайдтар мазмұнды емес. Сұрақтарға жауап беру кезінде автор өрежел қателіктер жіберді және өз материалмен хабардар емес.
2	Тестік тапсырмаларды дайындау	Өте жақсы бағасы A (4,0; 95-100%) A- (3,67; 90-94%) сәйкес	Тестік тапсырмаларда 10-нан кем емес сұрақтар бар. Белгіленген уақытта тапсырылған. Тестің негізі мазмұнды және сұрақ анық қойылған. Варианттардың жауаптары біртүпес және сәйкес. Жауаптардың алгоритмі бар. Дұрыс жауаптар дәл көрсетілген.
		Жақсы бағасы B+ (3,33; 85-89%) B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%) C+ (2,33; 70-74%) сәйкес	Тестік тапсырмаларда 10-нан кем емес сұрақтар бар. Белгіленген уақытта тапсырылған. Тестің негізі мазмұнды және сұрақ анық қойылған. Варианттардың жауаптары біртүпес емес. Жауаптардың алгоритмі бар. Дұрыс жауаптар дәл көрсетілген.
		Қанағаттанарлық бағасы C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,33; 55-59%) D (1,0; 50-54%) сәйкес	Тестік тапсырмаларда 10-нан кем емес сұрақтар бар. Белгіленген уақытта тапсырылған. Тестің негізі мазмұнды емес және сұрақ анық қойылмаған. Варианттардың жауаптары біртүпес емес. Жауаптардың алгоритмі бар. Дұрыс жауаптардың барлығы дәл көрсетілмеген.
		Қанағаттанарлықсыз бағасы FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%) сәйкес	Тестік тапсырмаларда 10-нан кем сұрақтар бар. Белгіленген уақытта тапсырылмаған. Тестің негізі мазмұнды емес және сұрақ анық қойылмаған. Варианттардың жауаптары біртүпес емес. Жауаптардың алгоритмі жоқ. Дұрыс жауаптардың 50% дәл көрсетілмеген.
3	Глоссарий құрастыру	Өте жақсы бағасы A (4,0; 95-100%) A- (3,67; 90-94%) сәйкес	Глоссарий толық сөздік көлемімен құрастырылған, негізгі терминдер мен түсініктер дұрыс көрсетілген. Терминдердің салыстырмалы мағыналары бар. Уақытында тапсырылған. Білім алушы берілген сұрақтарға сенімді және қатесіз жауап береді.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казakhstanская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы «Фармацевтикалық гигиена» пәнінен білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар	044-43/19 - (2020-2021) 32 беттің 32 беті	

	Жақсы бағасы B+ (3,33; 85-89%) B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%) C+ (2,33; 70-74%) сәйкес	Глоссарий толық сөздік көлемімен құрастырылған, негізгі терминдер мен түсініктер дұрыс көрсетілген. Терминдердің салыстырмалы мағыналары бар. Уақытында тапсырылған. Білім алушы берілген сұрақтар бойынша принципиалды емес қателер жібереді
	Қанағаттанарлық бағасы C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,33; 55-59%) D (1,0; 50-54%) сәйкес	Глоссарий толық сөздік көлемімен құрастырылған, негізгі терминдер мен түсініктер дұрыс көрсетілген. Терминдердің салыстырмалы мағыналары бар. Уақытында тапсырылған. Білім алушы қорғау кезінде берілген сұрақтарға сенімсіз жауап береді, принципиалды қателер жібереді.
	Қанағаттанарлықсыз бағасы FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%) сәйкес	Глоссарий толық емес көлемде, ұқыпсыз дайындалған және уақытысында тапсырылмаған. Білім алушы қойылған сұрақтарға жауап беру кезінде дөрекі қателіктер жіберді және материалды игермеген.

Қосымша 2

Әдебиет

Қазақ тілінде: негізгі:

1. Токанова Ш.Е., Жандаулетова М.Б., Жалпы гигиена. – Алматы: «Эверо», 2013-216 б.
2. Большаков А.М.ғ Жалпы гигиена – Мәскеу: «ГОЭТАР Медиа», 2014-399 б.
3. Торгаутов Б.К., Сералиева М.Ш., Жалпы гигиена.- Шымкент: «Нұрлы бейне», 2009-426 б.
4. Бектұрғанов Р.С., Сералиева М.Ш., Жалпы гигиена пәнінен тәжірибелік сабақтарға арналған нұсқаулық. – Шымкент: - 2010-400 б.
5. Кенесариев Ү.И., Балмахаева Р.М., Жақашов Н.Ж., Бекмағанбетова Ж.Д., Жоламанов М.Е., Тоғызбаева К.К., Гигиена. Алматы: «Самара-Принт», 2010-652 б.

қосымша:

1. Тоғызбаева Қ.Қ., Филин А.П. және Т.Б. Химия өнеркәсіп орындарының гигиеналық сипаттамасы және еңбек жағдайын сауықтыру. Оқу әдістемелік құралы. Алматы. 2003. 41 б.

Орыс тілінде: негізгі:

1. Большаков А.М., Маймулов В.Г., Общая гигиена. Москва: - «ГОЭТАР Медиа», 2006-729 б.
2. Гигиена труда. Учебник/ под.ред. Н.Ф. Измерова, В.Ф.Кириллова. М. ГЭОТАР-Медиа. 2008. 592 с.
3. Большаков А.М., Руководство к лабораторным занятиям по общей гигиене. Москва: «Медицина», 2004-270 б.
4. Кенесариев Ү.И., Балмахаева Р.М., Жақашов Н.Ж., Бекмағанбетова Ж.Д., Жоламанов М.Е., Тоғызбаева К.К., Гигиена. Алматы: «Самара-Принт», 2009-686 б.

қосымша:

1. Румянцев Г.И., Прхоров Н.И., Новиков С.М., Козлова Т.А., Семеновых Г.К., Архангельский В.И. Гигиена. Москва: - «ГОЭТАР Медиа», 2005-607 б.